

Onderwerp: Vaststellen wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk - deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

Datum vergadering: 20-5-2026

Registratienummer: 2084376 versie 1C

Besluitnota

Onderwerp

Vaststellen wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk – deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur besluit:

1. Het inspraakrapport ontwerpbesluit wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2084660) vast te stellen;
2. Het besluit tot Wijziging Peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2078596) en de bijbehorende toelichting (DM 2079060) en peilbesluitkaart (DM 2078977) vast te stellen.

Inleiding

In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. Het waterschap heeft de inspanningsverplichting om dit peil te handhaven. Op grond van de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht moet het waterschap ervoor zorgen dat peilbesluiten actueel zijn.

Op 18 februari 2015 is het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk vastgesteld. Door de daarin opgenomen maatregelen verandert het watersysteem en moet het peilbesluit worden geactualiseerd.

Omdat de planvorming voor het raamwaterplan per deelgebied wordt uitgewerkt, wordt ook het peilbesluit in deelgebieden geactualiseerd. Met het voorliggende besluit worden de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek geactualiseerd.

Zienswijzen op ontwerppeilbesluit

Het ontwerpbesluit wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk heeft ter inzage gelegen van 1 december 2025 tot en met 11 januari 2026. In deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend.

HDSR heeft deze zienswijzen ter harte genomen. Naar aanleiding van de zienswijzen is het ontwerp daarom op een aantal aspecten aangepast:

- Het peil in peilgebieden EVS_048 en EVS_049 wordt met 5 cm verhoogd ten opzichte van het ontwerp;

- Het bovenpeil in peilafwijkingen 048_afw-01 en 048_afw-02 wordt verhoogd naar respectievelijk 1,70 m t.o.v. NAP en 1,80 m t.o.v. NAP;
- De toelichting op het peilbesluit is op twee punten aangevuld, om meer duidelijkheid te geven over weidevogels in het gebied en over de argumentatie om peilgebieden PG0006 en PG0656 samen te voegen en gemaal De Heul te verwijderen.

In het inspraakrapport staat de reactie op de zienswijzen en is toegelicht waarom deze (geen) aanleiding hebben gegeven tot wijziging van het ontwerppeilbesluit.

Beoogd effect

Met deze wijziging van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk wordt het peilbeheer van de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek aangepast waardoor het peilbesluit weer actueel is.

Dit wijzigingsbesluit draagt bij aan het bereiken van verschillende waterschapsdoelen:

- Toekomstbestendig regionaal watersysteem
- Gebieden zijn waterrobuust en klimaatbestendig
- Leefbaar water voor mens, dier en plant. Nú en in de toekomst
- Bevorderen biodiversiteit

Argumenten

Het voorstel steunt op de volgende argumenten:

1.1 De zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld.

De inspraakreacties zijn zorgvuldig bekeken. Naar aanleiding van drie zienswijzen wordt het peilbeheer in peilgebieden EVS_048 en EVS_049 met 5 cm verhoogd ten opzichte van het ontwerp. Daarnaast is de toelichting op het peilbesluit is op twee punten aangevuld, om meer duidelijkheid te geven over weidevogels in het gebied en de argumentatie om peilgebieden PG0006 en PG0656 samen te voegen en gemaal De Heul te verwijderen.

2.1 Het vigerende peilbesluit Eiland van Schalkwijk is niet actueel voor de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek.

Na vaststelling van het wijzigingsbesluit is het peilbesluit voor dit gebied actueel. Hiermee voldoet het waterschap aan zijn wettelijke verplichting tot het opstellen en zorgdragen voor een actueel peilbesluit.

2.2 Het wijzigingsbesluit is opgesteld conform de Beleidsnota Peilbeheer 2019.

Er is een zorgvuldige afweging gemaakt van alle belangen, die is beschreven in de Toelichting peilbesluit Eiland van Schalkwijk (deelgebieden Kanaalzone en Pothoek) (*bijlage 4*) en de afwegingentabel (*bijlage A*).

2.3 Het watersysteem wordt robuuster, want peilgebieden worden samengevoegd.

Op drie plekken worden twee peilgebieden samengevoegd. Hierdoor verdwijnen zes kleinere peilgebieden en ontstaan drie grotere peilgebieden. Deze grotere peilgebieden leveren een robuuster watersysteem op.

2.4 De beheer- en onderhoudskosten worden lager door het samenvoegen van peilgebieden.

Er worden drie peilscheidende kunstwerken verwijderd, om op drie plekken twee peilgebieden samen te voegen. Het gaat om twee stuwen en een gemaal. Zeker het verwijderen van het gemaal zorgt voor een kostenbesparing, omdat de energiekosten ervoor komen te vervallen. Het gemaal moet nu namelijk pompen, maar na het verwijderen stroomt het water onder vrij verval. Daarnaast zijn de overige beheer- en onderhoudskosten van het gemaal en de twee stuwen in de toekomst niet meer nodig.

2.5 De ecologische uitgangssituatie verbetert door het verwijderen van peilscheidende kunstwerken, zoals gemaal De Heul.

Er worden drie peilscheidende kunstwerken verwijderd, om op drie plekken twee peilgebieden samen te voegen. Het gaat om twee stuwen en gemaal De Heul. Het verwijderen van deze kunstwerken verbetert de doorstroming in de sloten en de mogelijkheden voor vismigratie in het gebied.

2.6 Het peilbesluit draagt bij aan stabielere oevers en een verbetering van de waterkwaliteit.

In gebieden met een zomer- en winterpeilbeheer was er vaak een groot verschil tussen het zomer- en winterpeil. In sommige gebieden liep het op tot 30 cm. In dit peilbesluit verkleinen we het verschil tussen het zomer- en winterpeil naar 10 cm. Een kleiner verschil betekent minder peilschommelingen gedurende het jaar en dit leidt tot een verbetering van de stabiliteit van de oevers en de waterkwaliteit.

Kanttekeningen

Bij het voorstel zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen:

2.1 Het verhogen van de winterpeilen in een aantal peilgebieden leidt tot minder bergingsruimte in de watergangen.

Door het verhogen van waterpeilen neemt de bergingscapaciteit af. Modelstudies laten zien dat de afname van bergingsruimte in dit gebied niet tot extra overlast leidt.

2.2 Het aantal peilgebieden neemt op papier toe.

In het vorige peilbesluit waren er 24 peilgebieden. In deze wijziging worden 27 peilgebieden vastgelegd. Dit komt niet doordat het watersysteem verandert, maar door betere gegevens en kennis over het systeem in het gebied. Deze toename is alleen in het peilbesluit, in werkelijkheid neemt het aantal peilgebieden af (zie *Argument 2.3*).

2.3 Gemaal De Heul moet worden afgeboekt.

Gemaal De Heul wordt verwijderd om de vigerende peilgebieden PG0006 en PG0656 samen te kunnen voegen. Dit gemaal is pas eind 2027 afgeschreven en moet daarom worden afgeboekt (zie ook *Financiën*). Daar staat tegenover dat het verwijderen van het gemaal energie-, beheer- en onderhoudskosten bespaart.

Financiën

De aanpassingen aan het watersysteem worden gedekt uit het krediet van het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk, dat in 2015 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Door het samenvoegen van zes peilgebieden en verwijderen van de bijbehorende peilscheidende kunstwerken zullen de beheer- en onderhoudskosten in dit gebied afnemen.

Daartegenover staan echter éénmalige extra afschrijvingskosten van €5.000 omdat het gemaal De Heul buiten werking treedt en nog niet volledig is afgeschreven. Dit bedrag is afhankelijk van de sloopdatum. De netto boekwaarde van gemaal De Heul was per ultimo september 2025 € 8.611, en neemt elk jaar met € 3.827 af. De sloopkosten van het gemaal worden geschat op €50.000. Die vallen in het exploitatiebudget van de afdeling Waterbeheer.

Juridische aspecten

Er zijn hier geen speciale aandachtspunten.

Communicatie

Na het definitief vaststellen van het peilbesluit door het algemeen bestuur worden de stukken officieel gepubliceerd. Ook is er op de website van het waterschap een webpagina waar de relevante informatie

en stukken te vinden zijn. Na het vaststellen zullen insprekers en abonnees van de nieuwsbrief over het peilbesluit persoonlijk worden geïnformeerd.

Samenwerking & participatie

In het kader van de planvorming en het peilbesluit is veel contact geweest met ingelanden. Zo zijn met veel grondeigenaren en -gebruikers keukentafelgesprekken gevoerd, met sommigen meerdere keren.

Verder zijn op 2 april 2024 en 22 april 2025 openbare informatiebijeenkomsten georganiseerd. Hierbij is informatie gedeeld over het raamwaterplan, maar zijn ook wensen en knelpunten opgehaald bij belanghebbenden (zie ook *bijlage 6*).

Tijdens de inspraakperiode is op 16 december 2025 een inloopavond georganiseerd. Dertien ingelanden kwamen daar langs om vragen te stellen over de ontwerp-wijziging van het peilbesluit.

Vervolg

Na het definitief vaststellen van het wijzigingsbesluit door het algemeen bestuur worden de stukken officieel gepubliceerd, kunnen maatregelen aan het watersysteem worden uitgevoerd en worden (daar waar van toepassing) de nieuwe peilen ingesteld.

Bijlagen

1. Inspraakrapport ontwerpbesluit wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2084660)
 2. Lijst met insprekers Ontwerpbesluit wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2083131)
 3. Besluit Wijziging Peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2078596)
 4. Toelichting Wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk (DM 2079060)
 5. Peilbesluitkaart Eiland van Schalkwijk (DM 2078977)
 6. Eindverslag participatie wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk – deelgebieden Kanaalzone en Pothoek (DM 2084695)
- A. Overzicht met gemaakte afwegingen voor het ontwerppeilbesluit (zie volgende pagina)

Bijlage A Overzicht met gemaakte afwegingen voor de wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aspecten bij de afweging voor het ontwerppeilbesluit. In de eerste kolom staan de aspecten, in de tweede kolom staat het resultaat/effect van dit peilbesluit ten opzichte van de huidige situatie (+ positief; 0 neutraal; - negatief; +/- lokaal positief/negatief) en in de laatste kolom staat de verwijzing naar de pagina('s) in de toelichting bij het peilbesluit waar de specifieke thema's zijn beschreven.

Resultaten inhoudelijke afweging van het planvormingsproces	Resultaat afweging/ effecten van dit peilbesluit t.o.v. het vigerende peilbesluit	Resultaat afweging/ effecten van dit peilbesluit t.o.v. huidige situatie	Resultaat (terug te vinden in de toelichting van het peilbesluit op pagina)
PEILBESLUIT			
Peilbeheer:			
· Peilgebiedsgrootte	+/-	+	P. 17 t/m 29
· Passend peil gebruiksfunctie & gebiedskenmerken (droogleggingsnorm) (bijv. natuur, agrarisch, kwetsbare bebouwing, waterberging, infrastructuur)	+	+	P. 17 t/m 29
· Type peilbeheer	+	+	P. 17 t/m 29
WATER-GERELATEERDE THEMA'S			
Thema voldoende water:			
· Wateroverlast (wateropgave)	+/-	+/-	P. 31
· Waterbeschikbaarheid (droogte en watertekort)	0	0	P. 31
· Bodemdaling + broeikasgassen (bijv. CO ₂ en stikstof)	n.v.t.	n.v.t.	
· Optimaliseren watersysteem (bijv. bruggen / inlaatbeheer / ophalen duikers e.d. / waterverdeling)	+	+	In het raamwaterplan Eiland van Schalkwijk zijn diverse verbeteringen in het watersysteem opgenomen, die zijn verwerkt in dit peilbesluit
· Grondwater	0	0	P. 30-31
Thema gezond water			
· Waterkwaliteit & ecologie	+/0	+/0	P. 32
· Flexibel peilbeheer	+	+	P. 32
· Biodiversiteit	+/0	+/0	P. 32
· Weidevogels	+/0	+/0	P. 32
Thema waterveiligheid			
· Waterkeringen	0	0	P. 32
Specifieke thema's			
· Vaarwegbeheer	n.v.t.	n.v.t.	
· Archeologie + cultuurhistorie	0/-	0/-	P. 33
· Recreatie	0	0	P. 33
OVERIG			
· Eigen (gebieds)visie / strategie / ambitie als plus op genoemde thema's	n.v.t.	n.v.t.	
· Synergie projecten / initiatieven van overheden / derden			Alleen eigen projecten: raamwaterplan Eiland van Schalkwijk en Sterke Lekdijk
· Gebiedsprocessen overheden / derden	n.v.t.	n.v.t.	